

HRVATSKA

VIŠE CVIJEĆA-MANJE SMEĆA

2011

volim HRVATSKU

EKOLOŠKO - EDUKATIVNA AKCIJA HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE

VOLIM HRVATSKU je ekološko-edukativni projekt koji provode Hrvatska turistička zajednica i sustav turističkih zajednica kontinuirano od 2000. godine.

**Više cvijeća - manje smeća
Plavi cvijet i Zeleni cvijet
EDEN / Europska destinacija izvrsnosti
Čovjek - ključ uspjeha u turizmu / Djelatnik godine
Doživi Hrvatsku i Domus Bonus
Potpore turističkim projektima i turističkim zajednicama**

Zagreb, siječanj 2011.

I. CILJEVI PROJEKTA VOLIM HRVATSKU

- Uređenje i oplemenjivanje turističkog prostora/destinacija i okoliša
- Poboljšanje raznovrsnosti i kvalitete pojedinih elemenata i ukupne ponude turističkih destinacija
- Poticanje razvoja novih proizvoda u različitim segmentima turističke ponude
- Unaprjeđenje elemenata i kvalitete turističkog proizvoda/ponude
- Poticanje razvoja održivog turizma na netradicionalnim i nerazvijenim turističkim područjima
- Poticanje novih kulturno - turističkih inicijativa i događanja temeljenih na tradicijskoj, povijesnoj i kulturnoj baštini
- Poticanje unaprjeđivanja razvoja turističke infrastrukture
- Podizanje razine gostoljubivosti i stvaranje klime dobrodošlice
- Razvoj svijesti o značaju turizma za podizanje ukupne kvalitete življenja

II. NOSITELJI AKTIVNOSTI PROJEKTA VOLIM HRVATSKU

- Glavni ured Hrvatske turističke zajednice i sustav turističkih zajednica, uz znanje:
 - Ministarstva turizma,
 - Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa,
 - regionalne i lokalne uprave i samouprave.

Stožer projekta VOLIM HRVATSKU čine:

- direktor Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice - predsjednik Stožera,
- pomoćnik direktora Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice
 - zamjenik predsjednika Stožera,
- voditelj Službe za koordinaciju i razvoj sustava turističkih zajednica Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice - tajnik Stožera,
- direktori turističkih zajednica županija i direktor Turističke zajednice Grada Zagreba.

Obveza Stožera projekta VOLIM HRVATSKU je:

- definiranje sadržaja aktivnosti,
- donošenje plana aktivnosti,
- praćenje realizacije svih aktivnosti.

III. ROKOVI

Aktivnosti projekta VOLIM HRVATSKU provode se tijekom cijele godine. Obilježavanje značaja projekta VOLIM HRVATSKU bit će u mjesecu travnju 2011. godine.

IV. PROMOTORI AKCIJA

Prema posebnom dogovoru realizaciju projekta VOLIM HRVATSKU prate mediji:

- TV postaje,
- Hrvatski radio i ostale radijske postaje,
- tisak (dnevni, tjedni i lokalni).

V. SADRŽAJ PROJEKTA VOLIM HRVATSKU

1. GESLO PROJEKTA

VIŠE CVIJEĆA - MANJE SMEĆA

2. GLAVNE TEME PROJEKTA

2.1. UREĐENOST

2.2. EDEN - IZBOR EUROPSKE DESTINACIJE IZVRSNOSTI

2.3. ČOVJEK - KLJUČ USPJEHA U TURIZMU - IZBOR DJELATNIKA GODINE

2.4. DOŽIVI HRVATSKU - OZNAKA KVALITETE U KULTURNOM TURIZMU

2.5. DOMUS BONUS - OZNAKA KVALITETE PRIVATNOG SMJEŠTAJA

2.6. POTPORE TURISTIČKIM PROJEKTIMA

2.7. POTPORE ZA RAD TURISTIČKIH ZAJEDNICA NA TURISTIČKI NERAZVIJENIM PODRUČJIMA

2.1. UREĐENOST

Očuvanje prirode i okoliša, uređenost i čistoća turističkih destinacija, poticanje svih subjekata na regionalnoj i lokalnoj razini na očuvanje i unaprijeđenje turističkog prostora i okružja te stvaranje klime dobrodošlice u destinacijama, dio su trajnih aktivnosti Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice i sustava turističkih zajednica.

Sve akcije završit će ocjenjivanjem najuspješnijih i dodjelom statueta i priznanja Plavi cvijet i Zeleni cvijet.

Akcije uređenja i čišćenja okoliša

- poticanje aktivnosti za otklanjanje krupnog otpada i divljih deponija smeća,
- poticanje aktivnosti za uređenje i čišćenje priobalja i voda (mora, jezera, rijeka, plaža i izvora pitke vode),
- poticanje aktivnosti uređenja i čišćenja naseljenih prostora te zelenih površina u njima,
- poticanje aktivnosti uređenja i čišćenja ostalih prostora.

Dan čišćenja

- poticati organiziranje sveobuhvatne akcije čišćenja u svim krajevima Republike Hrvatske 22. i 23. travnja 2011. godine,
- obilježiti Dan planeta Zemlje 22. travnja 2011. godine,
- obilježiti ostale dane vezane uz ekologiju, primjerice:
Dan voda, Svjetski dan zaštite okoliša, Međunarodni dan zaštite ozonskog omotača, Svjetski dan čistih planina i dr.,

Nositelji: sve turističke zajednice županija s nižim ustrojem i Turistička zajednica Grada Zagreba.

Za aktivnosti iz projekta VOLIM HRVATSKU, Hrvatska turistička zajednica će osigurati ove potpore:

- za aktivnosti uređenja i čišćenja okoliša, turističke zajednice na turistički nerazvijenim područjima moći će ostvariti sredstva putem natječaja za potpore iz Fonda za nerazvijene turističke zajednice pri Hrvatskoj turističkoj zajednici,
- za izradu priznanja VOLIM HRVATSKU turističkim zajednicama kontinentalne Hrvatske, osim Turističkoj zajednici Grada Zagreba, u ukupnom iznosu do 25.000 kuna.

2.1.1. Natječaj "Djeca crtaju i pišu Hrvatsku"

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice u suradnji s turističkim zajednicama županija i Turističkom zajednicom Grada Zagreba, uz znanje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, u svim dječjim vrtićima i osnovnim školama u Republici Hrvatskoj provest će interni natječaj za najbolje dječje i učeničke radove na temu **UČIMO OD PRIRODE**.

Turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba organizirat će svečanu dodjelu nagrada za pobjednike na svom području, a Hrvatska turistička zajednica će organizirati završnu svečanost za pobjednike na nacionalnoj razini.

Pobjednicima na natječaju - dječjim vrtićima, osnovnim školama, djeci, učenicima i mentorima, turističke zajednice županija, Turistička zajednica Grada Zagreba i Hrvatska turistička zajednica dodijelit će nagrade.

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice financirat će u 100%-tnom iznosu, odnosno s 51.000 kuna, ukupni Fond nagrada turističkim zajednicama županija kontinentalne Hrvatske, osim Turističkoj zajednici Grada Zagreba. Navedeni iznos financirat će se iz sredstava za turističke zajednice na nerazvijenim područjima.

TEKST NATJEČAJA ZA DJEČJE VRTIĆE

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba, temeljem Programa rada i projekta VOLIM HRVATSKU za 2011. godinu, 1. siječnja 2011. godine raspisuju

INTERNI NATJEČAJ za najbolji dječji rad na temu UČIMO OD PRIRODE

1.

*Interni natječaj raspisuje se za sve dječje vrtiće za **najbolji likovni rad (crtež ili kolaž ili linorez) djeteta ili skupine do petero (5) djece** na gore zadanu temu.*

2.

Kod dječjih radova ocjenjivat će se:

- da rad odgovara zadanoj temi
- umjetnička vrijednost rada ovisno o uzrastu
- kreativnost
- samostalnost u izradi rada.

3.

*Dječji vrtić može za nagradu **nominirati jedan (1) rad čije dimenzije mogu iznositi maksimalno 70x50 cm.***

4.

Ovaj interni natječaj, uz znanje Gradskog ureda za obrazovanje i šport Grada Zagreba i upravnih odjela za prosvjetu, kulturu i šport pri županijama, provest će Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba, svaka za svoje područje.

5.

Dječji vrtići dostavljaju radove turističkoj zajednici županije i Turističkoj zajednici Grada Zagreba najkasnije do 21. ožujka 2011. godine. Turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba dostavljaju prvonagrađene radove za izbor najboljeg rada u Republici Hrvatskoj Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice najkasnije do 8. travnja 2011. godine.

6.

Ocjenjivačka komisija turističke zajednice županije i Turističke zajednice Grada Zagreba izabrat će najbolje likovne radove (crtež ili kolaž ili linorez) djeteta ili skupine do petero (5) djece, a turistička zajednica će na temelju te odluke dodijeliti:

- dječjim vrtićima namjenska sredstva za didaktička pomagala u iznosu:
 - za 1. mjesto - 8.000 kn
 - za 2. mjesto - 5.000 kn
 - za 3. mjesto - 4.000 kn
- djeci priznanja sa zlatnim, srebrnim i brončanim znakom za prvo, drugo i treće mjesto te poklon-paket
- mentorima priznanje.

7.

Ocjenjivačka komisija Glavnog uredu Hrvatske turističke zajednice izabrat će najbolje likovne radove (crtež ili kolaž ili linorez) djeteta ili skupine do petero (5) djece između prvonagrađenih u županijama, a Glavni ured Hrvatske turističke zajednice će na temelju te odluke dodijeliti:

- dječjim vrtićima namjenska sredstva za didaktička pomagala u iznosu:
 - za 1. mjesto - 15.000 kn
 - za 2. mjesto - 10.000 kn
 - za 3. mjesto - 8.000 kn
- djeci priznanja sa zlatnim, srebrnim i brončanim znakom za prvo, drugo i treće mjesto te poklon-paket
- mentorima priznanje.

8.

Za sudjelovanje na ovom natječaju svako dijete obvezno mora imati odobrenje roditelja ili staratelja, koje treba predočiti svojem odgojitelju.

9.

Kandidirani radovi mogu se preuzeti u turističkim zajednicama do kraja mjeseca lipnja 2011. godine.

TEKST NATJEČAJA ZA OSNOVNE ŠKOLE

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba, temeljem Programa rada i projekta VOLIM HRVATSKU za 2011. godinu, 1. siječnja 2011. godine raspisuju

INTERNI NATJEČAJ za najbolji dječji rad na temu UČIMO OD PRIRODE

1.

Interni natječaj raspisuje se za sve osnovne škole za najbolji rad na gore zadanu temu i to:

- a) **likovni rad (crtež ili kolaž ili linorez) učenika ili skupine do pet (5) učenika,**
- b) **literarni rad (sastavak ili pjesma) učenika.**

2.

Kod **likovnih radova** učenika ocjenjivat će se:

- da rad odgovara zadanoj temi
- umjetnička vrijednost ovisno o uzrastu
- kreativnost
- samostalnost u izradi rada.

3.

Kod **literarnih radova** učenika ocjenjivat će se:

- da rad odgovara zadanoj temi
- literarna vrijednost ovisno o uzrastu.

4.

Osnovna škola može za nagradu nominirati **jedan (1) rad** za svaku kategoriju (jedan likovni i jedan literarni rad).

Likovni rad može biti dimenzije **maksimalno 70x50 cm.**

5.

Ovaj interni natječaj, uz znanje Gradskog ureda za obrazovanje i šport grada Zagreba i upravnih odjela za prosvjetu, kulturu i šport pri županijama, provest će Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba, svaka za svoje područje.

6.

Osnovne škole dostavljaju radove turističkoj zajednici županije i Turističkoj zajednici Grada Zagreba najkasnije do 21. ožujka 2011. godine. Turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba dostavljaju prvonagrađene radove za izbor najboljeg rada u Republici Hrvatskoj Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice najkasnije do 8. travnja 2011. godine.

7.

Ocjenjivačka komisija turističke zajednice županije i Turističke zajednice Grada Zagreba izabrat će:

- a) **najbolje likovne radove (crtež ili kolaž ili linorez) učenika ili skupine do pet (5) učenika, a turistička zajednica će na temelju te odluke dodijeliti:**

- školama namjenska sredstva za podršku rada likovne grupe u iznosu:
 - za 1. mjesto - 8.000 kn
 - za 2. mjesto - 5.000 kn
 - za 3. mjesto - 4.000 kn
- učenicima priznanja sa zlatnim, srebrnim i brončanim znakom za prvo, drugo i treće mjesto te poklon-paket
- mentorima priznanje.

b) najbolje literarne radove (sastavak ili pjesmu) učenika, a turistička zajednica će na temelju te odluke dodijeliti:

- školama namjenska sredstva za podršku rada literarne grupe u iznosu:
 - za 1. mjesto - 8.000 kn
 - za 2. mjesto - 5.000 kn
 - za 3. mjesto - 4.000 kn
- učenicima priznanja sa zlatnim, srebrnim i brončanim znakom za prvo, drugo i treće mjesto te poklon-paket
- mentorima priznanje.

8.

Ocjenjivačka komisija Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice izabrat će najbolje:

a) likovne radove (crtež ili kolaž ili linorez) učenika ili skupine do petero (5) učenika između prvonagrađenih u županijama, a Glavni ured Hrvatske turističke zajednice će na temelju te odluke dodijeliti:

- školama namjenska sredstva za podršku rada likovne grupe u iznosu:
 - za 1. mjesto - 15.000 kn
 - za 2. mjesto - 10.000 kn
 - za 3. mjesto - 8.000 kn
- učenicima priznanja sa zlatnim, srebrnim i brončanim znakom za prvo, drugo i treće mjesto te poklon-paket
- mentorima priznanje.

b) literarne radove (sastavak ili pjesmu) učenika između prvonagrađenih u županijama, a Glavni ured Hrvatske turističke zajednice će na temelju te odluke dodijeliti:

- školama namjenska sredstva za podršku rada literarne grupe u iznosu:
 - za 1. mjesto - 15.000 kn
 - za 2. mjesto - 10.000 kn
 - za 3. mjesto - 8.000 kn
- učenicima priznanja sa zlatnim, srebrnim i brončanim znakom za prvo, drugo i treće mjesto te poklon-paket
- mentorima priznanje.

9.

Za sudjelovanje na ovom natječaju svaki učenik obvezno mora imati odobrenje roditelja ili staratelja, koje treba predložiti svojem nastavniku.

10.

Kandidirani radovi mogu se preuzeti u turističkim zajednicama do kraja mjeseca lipnja 2011. godine.

PRILOG UZ NATJEČAJ - popis turističkih zajednica

1. TZ Bjelovarsko-bilogorske županije, Trg Eugena Kvaternika 4, 43000 BJELOVAR
2. TZ Brodsko-posavske županije, Petra Krešimira IV. br. 1, 35000 SLAVONSKI BROD
3. TZ Dubrovačko-neretvanske županije, Vukovarska 24, 20000 DUBROVNIK
4. TZ Istarske županije, Pionirska 1, 52440 POREČ
5. TZ Karlovačke županije, Ambroza Vraniczanya 6, 47000 KARLOVAC
6. TZ Koprivničko-križevačke županije, Antuna Nemčića 5, 48000 KOPRIVNICA
7. TZ Krapinsko-zagorske županije, Krambergerova 1, 49000 KRAPINA
8. TZ Ličko-senjske županije, Budačka 12, 53000 GOSPIĆ
9. TZ Međimurske županije, Športska 2, 40000 ČAKOVEC
10. TZ Osječko-baranjske županije, Kapucinska 40, 31000 OSIJEK
11. TZ Požeško-slavonske županije, Županijska 7, 34000 POŽEGA
12. TZ Primorsko-goranske županije, N. Tesle 2, 51410 OPATIJA
13. TZ Sisačko-moslavačke županije, S. i A. Radića 28/II., 44000 SISAK
14. TZ Splitsko-dalmatinske županije, Prilaz braće Kaliterna 10/I., 21000 SPLIT
15. TZ Šibensko-kninske županije, Fra Nikole Ružića bb, 22000 ŠIBENIK
16. TZ Varaždinske županije, Kratka 1, 42000 VARAŽDIN
17. TZ Virovitičko-podravске županije, Masarykova 6, 33000 VIROVITICA
18. TZ Vukovarsko-srijemske županije, Glagoljaška 27, 32100 VINKOVCI
19. TZ Zadarske županije, Sv. Leopolda Mandića 1, 23000 ZADAR
20. TZ Zagrebačke županije, Preradovićeve 42, 10000 ZAGREB
21. TZ Grada Zagreba, Kaptol 5, 10000 ZAGREB

2.1.2. Akcija PLAVI CVIJET

U okviru projekta VOLIM HRVATSKU, Glavni ured Hrvatske turističke zajednice u suradnji s turističkim zajednicama primorske Hrvatske provodit će akciju PLAVI CVIJET, ocjenjivanje uređenosti turističkih mjesta kao cjeline i pojedinačnih elemenata primorske Hrvatske.

PRAVILNIK AKCIJE

PLAVI CVIJET

ocjenjivanje uređenosti turističkih mjesta kao cjeline i pojedinačnih elemenata primorske Hrvatske

Članak 1.

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice u suradnji sa sustavom turističkih zajednica u okviru projekta VOLIM HRVATSKU, a u svrhu podizanja opće razine kvalitete životnog prostora, očuvanja i unaprjeđivanja turističkog prostora i zaštite okoliša, provodi akciju **PLAVI CVIJET**, ocjenjivanje uređenosti turističkih mjesta kao cjeline te pojedinačnih elemenata turističke ponude.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuje se način provođenja akcije PLAVI CVIJET.

Članak 3.

Akcijom se ocjenjuje:

a) **uređenost turističkih mjesta kao cjeline, (gradsko naselje, općinsko naselje, mjesto)**

b) **uređenost pojedinačnih elemenata turističke ponude.**

Članak 4.

Uređenost turističkih mjesta kao cjeline obuhvaća četiri kategorije:

1. **kategorija:** mjesta više od 10 000 stanovnika
2. **kategorija:** mjesta od 3 000 do 10 000 stanovnika
3. **kategorija:** mjesta od 1 000 do 3 000 stanovnika
4. **kategorija:** mjesta do 1 000 stanovnika.

Članak 5.

Turističke zajednice županija imenovat će Povjerenstvo koje će od 15. lipnja do 1. srpnja 2011. godine provesti ocjenjivanje na razini županije prema ovom Pravilniku i kriterijima, izabrati najbolje i proglasiti prvo, drugo i treće plasirane. Svečana završnica dodjele priznanja po županijama treba se organizirati najkasnije do 21. listopada 2011. godine. Prvoplasirana turistička mjesto u županiji te po jednoga kandidata iz svake kategorije "pojedinačni elementi", turistička zajednica županije i Turistička zajednica Grada Zagreba prosljedit će Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice za izbor na nacionalnoj razini.

Članak 6.

Kandidature se dostavljaju Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice u pisanoj formi s naznakom **"za PLAVI CVIJET" najkasnije do 7. srpnja 2011. godine**. U kandidaturi "uređenost turističkih mjesta kao cjeline" **obvezno treba navesti broj stanovnika kandidiranog mjesta prema popisu stanovništva iz 2001. godine, a kod "uređenosti pojedinačnih elemenata": točan naziv i adresu, a kod suveniru autora i proizvođača.**

Prijave koje ne sadržavaju zapisnik županijskog Povjerenstva, rang listu nagrađenih na razini županije i koje u Glavni ured Hrvatske turističke zajednice ne stignu u zadanom roku, neće se uzeti u obzir.

Članak 7.

U kategoriji **uređenost turističkih mjesta kao cjeline** ocjenjuje se:

1. **ulaz-prilaz turističkom mjestu**
2. **središte turističkog mjesta**
3. **opremljenost turističkog mjesta:**
 - prometna, turistička i ostala signalizacija
 - ostala oprema
4. **javni objekti - izgled, uređenost i opremljenost**
5. **javni WC-i i plaže**
6. **cvjetnost i hortikulturno uređenje turističkog mjesta općenito**
7. **ponuda turističkog mjesta:**
 - turistički objekti - kategorije i brojnost, gastro i druga ponuda
 - nove tehnologije
 - događanja, manifestacije i priredbe - vrste i brojnost
 - ostala ponuda robe i usluga.

Dobitnici statuete i priznanja "PLAVI CVIJET" sa zlatnim znakom na razini Republike Hrvatske, ne mogu se kandidirati sljedeće dvije (2) godine, počevši od 2010. godinu kao početnu.

Članak 8.

U kategoriji **pojedinačni elementi** ocjenjuje se njihova uređenost i uređenost okoliša te kvaliteta turističkog proizvoda ili ponude, a kandidira se **po jedan (1) pojedinačni element** u svakoj kategoriji:

1. **park u turističkom gradu ili mjestu**
2. **javna plaža**

3. okućnica privatne kuće
4. balkon privatne kuće ili stambene zgrade
5. turistički informativni centar
6. turistička ponuda ili zanimljivost
7. suvenir.

Pojedinačni elementi koji su dobitnici priznanja PLAVI CVIJET na razini Republike Hrvatske, trajno gube pravo na ponovno kandidiranje.

Članak 9.

Kandidirana turistička mjesta i pojedinačne elemente za nagradu PLAVI CVIJET Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice **ocjenjuje Povjerenstvo od tri člana koje imenuje direktor Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice.**

Povjerenstvo provodi ocjenjivanje prema ovom Pravilniku i kriterijima.

Povjerenstvo može običi kandidirane po županijama od 11. srpnja do 10. rujna 2011. godine.

Članak 10.

Nakon provedenog ocjenjivanja, Povjerenstvo utvrđuje redoslijed i objavljuje rang listu najboljih u svim kategorijama.

O provedenom ocjenjivanju vodi se zapisnik koji potpisuju svi članovi Povjerenstva. Odluka Povjerenstva je konačna.

Članak 11.

U kategoriji **turistička mjesta kao cjeline** proglasit će se najbolji i dodijelit će se statue i priznanja:

- za 1. mjesto statueta i priznanje **PLAVI CVIJET 2011. sa zlatnim znakom,**
- za 2. mjesto statueta i priznanje **PLAVI CVIJET 2011. sa srebrnim znakom,**
- za 3. mjesto statueta i priznanje **PLAVI CVIJET 2011. s brončanim znakom.**

Članak 12.

U kategoriji **pojedinačni elementi** proglasit će se najbolji i dodijelit će se priznanja **PLAVI CVIJET 2011.**

Članak 13.

Statuete i priznanja bit će uručeni dobitnicima **PLAVOG CVIJETA** na završnoj svečanosti prigodom godišnjeg susreta hrvatskih turističkih djelatnika na Danima hrvatskog turizma.

KRITERIJI

A. Uređenost turističkih mjesta kao cjeline **max. 45 bodova**
ocjenjivat će se prema sljedećim kriterijima:

1. ULAZ - PRILAZ TURISTIČKOM MJESTU

0 - 5 bodova

- uređenost prilazne prometnice do 1 km od mjesta (održavanje, hortikulturno uređenje, odmorišta, bankine)
- prometna, turistička i ostala signalizacija
- izgled table dobrodošlice (originalnost, održavanje, okoliš)

2. SREDIŠTE TURISTIČKOG MJESTA

0 - 5 bodova

- uređenost (nogostupa, prometnica, zgrada)
- opremljenost (klupe, spremnici za smeće, košarice za smeće s umetkom, natpisi ulica, kućni brojevi, rasvjeta, signalizacija, plan grada, oglasni prostori)
- cvjetnost i hortikulturno uređenje (cvjetne gredice, cvjetni balkoni, cvjetni prozori)

3. OPREMLJENOST MJESTA

0 - 5 bodova

a) prometna, turistička i ostala signalizacija

- prometna signalizacija (prometni znakovi, oprema cesta - prometna zrcala, označeni rubovi kolnika, obojeni pješački prijelazi)
- turistička i ostala signalizacija (znakovi obavijesti o kulturnim, povijesnim i prirodnim znamenitostima, putokazi za hotele, motele, marine i kampove, putokazi za luke, kolodvore i ostale javne objekte, interpretacijske ploče)
- sezonski organiziran promet u mjestu i sezonski organiziran prometna policija

b) ostala oprema

- poštanski sandučići, stalci za bicikle, prilagodjenost nogostupa i objekata osobama s invaliditetom, košarice za smeće s umetkom, javna rasvjeta, klupe, čekaonice)
- plan grada (postojanje, izgled, informativnost) i oglasni prostori (postojanje, izgled, brojnost, održavanje)

4. JAVNI OBJEKTI - izgled, uređenost i opremljenost

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje okoliša javnih objekata (škola, dječjih vrtića; crkava, kapela, groblja; muzeja, društvenih i vatrogasnih domova, bolnica, pošta, ambulanta; sportskih terena i igrališta, dječjih igrališta; željezničkih i autobusnih postaja; poslovnih objekata i trgovina/izloga, BP; ugostiteljskih objekata terasa; TIC-eva)
- vanjski izgled i uređenost javnih objekata (škola, dječjih vrtića; crkava, kapela, groblja; galerija i muzeja, društvenih i vatrogasnih domova, bolnica, pošta, ambulanta; sportskih terena i igrališta, dječjih igrališta; željezničkih i autobusnih postaja; poslovnih objekata i trgovina/izloga, BP; ugostiteljskih objekata i terasa; TIC-eva)

5. JAVNI WC-i i PLAŽE

0 - 5 bodova

- izgled, uređenost, čistoća javnog WC
- izgled, uređenost, čistoća i ponuda na javnoj plaži ili kupalištu

6. CVJETNOST I HORTIKULTURNO UREĐENJE TURISTIČKOG MJESTA OPĆENITO

0 - 5 bodova

- perivoja, parkova, travnjaka (originalnost, sezonsko cvijeće, održavanje)
- zelenih i cvjetnih otoka uz prometnice (originalnost, sezonsko cvijeće, održavanje)
- privatnih vrtova i okućnica, balkona i prozor (originalnost, sezonsko cvijeće, održavanje)

7. PONUDA MJESTA

0 - 15 bodova

- **turistički objekti - kategorije, brojnost, gastro i druga ponuda** (hoteli, hosteli, pansioni, privatni smještaj; restorani, kafići, slastičarnice, noćni klubovi, marine, kampovi, seoska domaćinstva)
- **nove tehnologije** (dizala za osobe s posebnim potrebama, prilagodjenost nogostupa osobama s posebnim potrebama, internetski kiosci, pristup internetu, internet corneri, elektronski turistički vodiči, panoramske kamere, info vitrine i panoi, city-light, touch screen kiosci, displeji)
- **događanja, manifestacije, priredbe - brojnost i vrste** (iz kulture, športa, zabavno-turističke; lokalnog i međunarodnog karaktera)
- **ostala ponuda robe i usluga** (kvaliteta i kvantiteta robnih marki, autohtoni proizvodi, razne usluge)

B. Uređenost pojedinačnih elemenata i kvaliteta turističkog proizvoda ili ponude

1. PARK U MJESTU

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje
- opremljenost (natpis/tabla, košarice za smeće s umetkom, javna rasvjeta, klupe, šetnica, dodatni sadržaji)
- održavanje (raznovrsno bilje, čistoća, uređenost staza)

2. JAVNA PLAŽA

0 - 5 bodova

- hortikulturno uređenje, uređenost plaža općenito - žalo, pijesak ili beton - poravnato, nasuto - arhitektonski definirano te održavanje (čistoća plaže i vode)
- opremljenost (ulaz u more za osobe s invaliditetom, WC, spremnici za smeće, košarice za smeće s umetkom, tuševi, ležaljke, suncobrani, ograđeno kupalište, ugostiteljski i sportski sadržaji, služba spašavanja)
- plava zastava

3. OKUĆNICA PRIVATNE KUĆE

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje (vlastito održavanje tijekom cijele godine, originalnost uređenja, raznovrsnost bilja)
- opremljenost (natpis ulice, kućni broj, uređena ograda)
- na glavnoj prometnici, centru ili u funkciji turizma

4. BALKON PRIVATNE KUĆE ILI STAMBENE ZGRADE

0 - 5 bodova

- cvjetnost/dekorativnost
- utjecaj na izgled ulice
- uređena fasada

5. TURISTIČKI INFORMATIVNI CENTAR

0 - 5 bodova

- izgled TIC-a (pročelja, uređenost izloga, natpis, signalizacija)
- lokacija
- stručnost i ljubaznost osoblja
- kvaliteta i raznolikost promidžbenog i obavijesnog materijala, usluge koje TIC pruža i prilagođeno radno vrijeme

6. TURISTIČKA PONUDA ILI ZANIMLJIVOST

0 - 5 bodova

- originalnost, sadržajnost, očuvanje tradicije, etnološkog i povijesnog nasljeđa, edukativnost
- doprinos obogaćivanju turističke ponude
- doprinos produženju turističke sezone i povećanju dolazaka posjetitelja i turista
- valorizacija u svrhu turizma

7. SUVENIR

0 - 5 bodova

- (*proizvodi na bazi alkohola ne mogu se kandidirati*)
- autohtonost po postanku i temi
- originalnost
- kvaliteta, upotrebna vrijednost i prihvatljiva cijena

2.1.3. Akcija ZELENI CVIJET

U okviru projekta VOLIM HRVATSKU, Glavni ured Hrvatske turističke zajednice u suradnji s turističkim zajednicama kontinentalne Hrvatske provodit će akciju ZELENI CVIJET, ocjenjivanje uređenosti mjesta kao cjeline i pojedinačnih elemenata kontinentalne Hrvatske.

PRAVILNIK AKCIJE ZELENI CVIJET

ocjenjivanje uređenosti mjesta kao cjeline i pojedinačnih elemenata kontinentalne Hrvatske

Članak 1.

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice u suradnji sa sustavom turističkih zajednica u okviru projekta VOLIM HRVATSKU, a u svrhu podizanja opće razine kvalitete životnog prostora, očuvanja i unapređivanja turističkog prostora i zaštite okoliša, provodi akciju **ZELENI CVIJET**, ocjenjivanje uređenosti mjesta kao cjeline te pojedinačnih elemenata turističke ponude.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuje se način provođenja akcije **ZELENI CVIJET**.

Članak 3.

Akcijom se ocjenjuje:

- A. uređenost mjesta kao cjeline
(gradsko naselje, općinsko naselje, mjesto)**
- B. uređenost pojedinačnih elemenata.**

Članak 4.

Uređenost mjesta kao cjeline obuhvaća četiri kategorije:

- 1. kategorija:** mjesta više od 30 000 stanovnika
- 2. kategorija:** mjesta od 10 000 do 30 000 stanovnika
- 3. kategorija:** mjesta od 5 000 do 10 000 stanovnika
- 4. kategorija:** mjesta do 5 000 stanovnika

Članak 5.

Turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba imenovat će Povjerenstvo koje će od 1. svibnja do 15. lipnja 2011. godine provesti ocjenjivanje na razini županije prema ovom Pravilniku i kriterijima, izabrati najbolje i proglasiti prvo, drugo i treće plasirane. Svečana završnica dodjele priznanja po županijama treba se organizirati najkasnije do 21. listopada 2011. godine. Prvoplasirana mjesta u županiji te po jednoga kandidata iz svake kategorije "pojedinačni elementi", turistička zajednica županije i Turistička zajednica Grada Zagreba proslijedit će Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice za izbor na nacionalnoj razini.

Članak 6.

Kandidature se dostavljaju Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice u pisanoj formi s naznakom "**za ZELENI CVIJET**" najkasnije do 20. lipnja 2011. godine. U kandidaturi "uređenost mjesta kao cjeline" **obvezno treba navesti broj stanovnika kandidiranog mjesta prema popisu stanovništva iz 2001. godine, a kod "uređenost pojedinačnih elemenata": točan naziv i adresu, a kod suvenira autora i proizvođača.**

Prijave koje ne sadržavaju zapisnik županijskog Povjerenstva odnosno Povjerenstva Turističke zajednice Grada Zagreba, rang listu nagrađenih na razini županije i Grada Zagreba i koje u Glavni ured Hrvatske turističke zajednice ne stignu u zadanom roku, neće se uzeti u obzir.

Članak 7.

*U kategoriji **uređenost mjesta kao cjeline** ocjenjuje se:*

- 1. ulaz-prilaz mjestu**
- 2. središte mjesta**
- 3. opremljenost mjesta:**
 - prometna, turistička i ostala signalizacija,
 - ostala oprema,
- 4. javni objekti - izgled, uređenost i opremljenost**
- 5. cvjetnost i hortikulturno uređenje mjesta općenito**
- 6. ponuda mjesta:**
 - turistički objekti - kategorije i brojnost, gastro i druga ponuda
 - nove tehnologije,
 - događanja, manifestacije i priredbe - vrste i brojnost,
 - ostala ponuda roba i usluga.

Dobitnici statuete i priznanja ZELENi CVIJET sa zlatnim znakom na razini Republike Hrvatske, ne mogu se kandidirati sljedeće dvije (2) godine, počevši od 2010. godine

Članak 8.

*U kategoriji **uređenost pojedinačnih elementa** ocjenjuje se njihova uređenost i uređenost okoliša te kvaliteta turističkog proizvoda ili ponude, a kandidira se po **jedan (1)** pojedinačni element u svakoj kategoriji:*

- 1. park u gradu ili mjestu**
- 2. javna plaža ili kupalište**
- 3. okućnica privatne kuće**
- 4. balkon privatne kuće ili stambene zgrade**
- 5. turistički informativni centar**
- 6. turistička ponuda ili zanimljivost**
- 7. suvenir.**

Pojedinačni elementi koji su dobitnici priznanja ZELENi CVIJET na razini Republike Hrvatske, trajno gube pravo na ponovno kandidiranje.

Članak 9.

*Kandidirana mjesta i pojedinačne elemente za nagradu **ZELENi CVIJET** Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice ocjenjuje **Povjerenstvo od tri člana koje imenuje direktor Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice**. Povjerenstvo provodi ocjenjivanje prema ovom Pravilniku i kriterijima, koji su prilog ovom Pravilniku.*

Povjerenstvo može običi nominirane po županijama i u Gradu Zagrebu od 1. srpnja do 10. rujna 2011. godine.

Članak 10.

Nakon provedenog ocjenjivanja, Povjerenstvo utvrđuje redoslijed i objavljuje rang listu najboljih u svim kategorijama.

O provedenom ocjenjivanju vodi se zapisnik koji potpisuju svi članovi Povjerenstva. Odluka Povjerenstva je konačna.

Članak 11.

*U kategoriji **uređenost mjesta kao cjeline** proglasit će se najbolji i dodijelit će se statuete i priznanja:*

- za 1. mjesto statueta i priznanje **ZELENi CVIJET 2011. sa zlatnim znakom,**
- za 2. mjesto statueta i priznanje **ZELENi CVIJET 2011. sa srebrnim znakom,**
- za 3. mjesto statueta i priznanje **ZELENi CVIJET 2011. s brončanim znakom.**

Hrvatska turistička zajednica sufinancirat će izradu priznanja **ZELENI CVIJET** turističkim zajednicama kontinentalne Hrvatske, osim Gradu Zagrebu, do iznosa od ukupno 25.000 kuna.

Članak 12.

U kategoriji **pojedinačni elementi** proglasit će se najbolji i dodijelit će se priznanja **ZELENI CVIJET 2011.**

Članak 13.

Statuete i priznanja bit će uručeni dobitnicima **ZELENOG CVIJETA** na završnoj svečanosti prigodom godišnjeg susreta hrvatskih turističkih djelatnika na Danima hrvatskog turizma.

KRITERIJI

A. Uređenost mjesta kao cjeline

max. 40 bodova

ocjenjivat će se prema sljedećim kriterijima:

1. ULAZ - PRILAZ MJESTU

0 - 5 bodova

- uređenost prilazne prometnice do 1 km od mjesta (održavanje, hortikulturno uređenje, odmorišta, bankine)
- prometna, turistička i ostala signalizacija
- izgled table dobrodošlice (originalnost, održavanje, okoliš)

2. SREDIŠTE MJESTA (glavni trg i užu centar)

0 - 5 bodova

- uređenost (trga, nogostupa, prometnica, zgrada)
- opremljenost (klupe, spremnici za smeće, košarice za smeće s umetkom, natpisi ulica, kućni brojevi, rasvjeta, signalizacija/plan grada, oglasni prostori, telefonske govornice)
- cvjetnost i hortikulturno uređenje (cvjetne gredice, cvjetni balkoni, cvjetni prozori)

3. OPREMLJENOST MJESTA

0 - 5 bodova

a) prometna, turistička i ostala signalizacija

- prometna signalizacija (prometni znakovi, oprema cesta - prometna zrcala, označeni rubovi kolnika, obojeni pješački prijelazi)
- turistička i ostala signalizacija (znakovi obavijesti o kulturnim, povijesnim i prirodnim znamenitostima, putokazi za hotele i druge turističke objekte, kolodvori i ostale javne objekte, interpretacijske ploče)

b) ostala oprema

- poštanski sandučići, stalci za bicikle, prilagođenost nogostupa i objekata osobama s invaliditetom, košarice za smeće s umetkom, javna rasvjeta, klupe, čekaonice)
- plan grada (postojanje, izgled, informativnost) i oglasni prostori (postojanje, izgled, brojnost, održavanje)
- organizirani javni i taksni promet u mjestu

4. JAVNI OBJEKTI - izgled, uređenost i opremljenost

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje okoliša javnih objekata (škola, dječjih vrtića; crkava, kapela, groblja; muzeja, društvenih i vatrogasnih domova, bolnica, pošta, ambulanta; sportskih terena i igrališta, dječjih igrališta; željezničkih i autobusnih postaja; poslovnih objekata i trgovina/izloga, BP; ugostiteljskih objekata i terasa; TIC-eva)
- vanjski izgled i uređenost javnih objekata (škola, dječjih vrtića; crkava, kapela, križeva, groblja; muzeja, društvenih i vatrogasnih domova, bolnica, pošta, ambulanta;

športskih terena i igrališta, dječjih igrališta; željezničkih i autobusnih postaja; poslovnih objekata i trgovina/izloga, BP; ugostiteljskih objekata i terasa; TIC-eva)

- opremljenost i unutrašnje uređenje javnih objekata (crkava, kapela, groblja; muzeja, bolnica, pošta, ambulanta; športskih terena i igrališta, dječjih igrališta; željezničkih i autobusnih postaja; poslovnih objekata i trgovina/izloga, BP; ugostiteljskih objekata i terasa; TIC-eva)

5. CVJETNOST I HORTIKULTURNO UREĐENJE MJESTA OPĆENITO

0 - 5 bodova

- parkova i travnjaka, perivoja i šetališta (originalnost, sezonsko cvijeće, održavanje)
- zelenih i cvjetnih otoka uz prometnice (originalnost, sezonsko cvijeće, održavanje)
- privatnih okućnica, balkona i prozora kuća ili zgrada (originalnost uređenja, sezonsko cvijeće, održavanje)

6. PONUDA MJESTA

0 - 15 bodova

- **turistički objekti - kategorije, brojnost, gastro i ostala ponuda** (hoteli, hosteli, pansioni, privatni smještaj; restorani, kafići, slastičarnice, noćni klubovi; kampovi, seoska domaćinstva)
- **nove tehnologije** (dizala za osobe s posebnim potrebama, prilagođenost nogostupa osobama s posebnim potrebama, internetski kiosci, pristup internetu, internet corneri, elektronski turistički vodiči, panoramske kamere, info vitrine i panoji, city-light, touch screen kiosci, displeji)
- **dogaćanja, manifestacije, priredbe - brojnost i vrste** (iz kulture, športa, zabavno-turističke; lokalnog i međunarodnog karaktera)
- **ostala ponuda robe i usluga** (kvaliteta i kvantiteta robnih marki, autohtoni proizvodi, razne usluge)

B. Uređenost pojedinačnih elemenata i kvaliteta turističkog proizvoda ili ponude

1. PARK U MJESTU

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje (originalnost uređenja, raznovrsnost bilja, održavanje tijekom godine)
- opremljenost (natpis/tabla, rasvjeta, košarice s umetkom, klupe, staze, dodatni sadržaji)
- uređenje, održavanje i čistoća (staza, zelenih površina, rubnika, klupa, rasvjete)

2. JAVNA PLAŽA ILI KUPALIŠTE

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje (održavanje tijekom godine, originalnost uređenja, raznolikost bilja, cvjetni prozori) te održavanje i čistoća (vode, okoliša, WC-a)
- opremljenost (signalizacija, natpis, rasvjeta, WC, košarice za smeće s umetkom, parkiralište, cjenik, služba spašavanja, prilagođenost osobama s invaliditetom)
- ponuda na plaži ili kupalištu (restoran, kafić, ostali sadržaji)

3. OKUĆNICA PRIVATNE KUĆE

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje (vlastito održavanje tijekom cijele godine, originalnost uređenja, raznovrsnost bilja)
- opremljenost (natpis ulice, kućni broj, uređena ograda)
- na glavnoj prometnici, centru ili u funkciji turizma

4. BALKON PRIVATNE KUĆE ILI STAMBENE ZGRADE

0 - 5 bodova

- cvjetnost/dekorativnost
- utjecaj na izgled ulice
- uređena fasada

5. TURISTIČKI INFORMATIVNI CENTAR

0 - 5 bodova

- cvjetnost i hortikulturno uređenje okoliša i prozora
- izgled TIC-a (uređenost fasade, izloga, natpis, signalizacija)
- kvaliteta i raznolikost promidžbenog materijala, usluge koje TIC pruža i prilagođeno radno vrijeme
- stručnost i ljubaznost osoblja

6. TURISTIČKA PONUDA ILI ZANIMLJIVOST

0 - 5 bodova

- originalnost, sadržajnost, očuvanje tradicije i etnološkog i povijesnog nasljeđa, edukativnost
- doprinos obogaćivanju turističke ponude
- doprinos produženju turističke sezone i povećanju dolazaka posjetitelja i turista
- valorizacija u svrhu turizma

7. SUVENIR

0 - 5 bodova

(proizvodi na bazi alkohola ne mogu se kandidirati)

- autohtonost po postanku i temi
- originalnost
- kvaliteta, upotrebna vrijednost i prihvatljiva cijena

2.1.4. Priznanje za doprinos uspješnosti turističke sezone

Na prijedlog povjerenstava Plavog i Zelenog cvijeta, Glavni ured Hrvatske turističke zajednice može dodijeliti posebno priznanje **pravnom subjektu ili instituciji u Republici Hrvatskoj zaslužnoj za uspješnost turističke sezone.**

2.2. IZBOR EUROPSKE DESTINACIJE IZVRSNOSTI

Europska komisija pokrenula je u članicama EU i zemljama kandidatima projekt EDEN s ciljem da se:

- promoviraju nove netradicionalne i manje poznate turističke destinacije
- nagrade održivi oblici turizma
- ukaže na raznolikost i kvalitetu destinacija
- suzbije sezonalnost.

Europska komisija je, u suglasnosti s državama članicama i zemljama kandidatima za izbor Europske destinacije izvrsnosti 2010./2011. godine, odabrala temu **TURIZAM I PRENAMJENA OBNOVLJENIH FIZIČKIH LOKALITETA.** U Republici Hrvatskoj akciju provodi Hrvatska turistička zajednica sa sustavom turističkih zajednica prema kalendaru aktivnosti utvrđenom od Europske komisije. Povjerenstvo triju članova, koje imenuje direktor Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice, obilazi kandidate i ocjenjuje ih prema kriterijima usuglašenim s općim europskim kriterijima i potvrđenim od Europske komisije.

2.2.1. Kriteriji

Kandidirati se mogu one destinacije koje su obnovile fizičke lokalitete pretvorivši ih u turističku atrakciju koja je u funkciji najmanje dvije godine.

OPĆI KRITERIJI EUROPSKE KOMISIJE

Kandidirana destinacija mora ispunjavati ove kriterije:

- **da je netradicionalna turistička destinacija;**
(broj posjetitelja nizak)
- **da nudi samostalnu turističku ponudu koja će osigurati društvenu, kulturnu i ekološku održivost**
- **da je upravljanje uređeno partnerskim odnosom javnih vlasti i svih koji su uključeni u turizam tog područja ili okolnih područja**
(npr. pružatelji turističkih usluga, turističke zajednice i sl.),
a može i javno-privatno partnerstvo.

(Kandidirane destinacije moraju ispunjavati sva tri opća kriterija.)

Pod fizičkim lokalitetima se podrazumijevaju i mogu se kandidirati: industrijski, poljoprivredni, vojni i ostali lokaliteti za koje se vežu ekonomske, kulturne, tradicijske aktivnosti, lokalna povijest i ratna razdoblja.

Obnova uključuje bilo koji projekt krčenja, povećanja, očuvanja i uređenja lokaliteta.

Primjeri:

- prenamjena tvorničke hale u koncertnu dvoranu
- prenamjena plinskog rezervoara u izložbeni prostor
- prenamjena ratnog bunkera u muzej
- transformacija starih željezničkih pruga ili sl. postrojenja u turističke staze ili šetnice
- prenamjena i organizacija manjih atrakcija u starim rudnicima, svjetionicima, dvorcima, zatvorima, na mjestima velikih nesreća i na ratištima.

NACIONALNI KRITERIJI

Opći podaci o destinaciji

1. Kandidaturu podnosi TZŽ: _____
2. Destinacija na kojoj se lokalitet nalazi: _____
3. Naziv lokaliteta: _____
4. Broj posjetitelja 2010. u destinaciji: _____

I. OPĆI KRITERIJI

A. Pristupačnost i prometna povezanost destinacije

1. ceste
2. željeznica
3. zračni prijevoz

B. Uređenost i održavanje destinacije

1. ulaza i prilaza
(prometna i turistička signalizacija, putokazi, table dobrodošlice, uređenost i cvjetnost)

2. *destinacije u cjelini*
 - signalizacija (prometna i turistička, interpretacijske ploče, putokazi, plan grada)
 - opremljenost (javna rasvjeta, natpisi ulica, oglasni prostori, klupe)
 - uređenost i cvjetnost (svih javnih površina i privatnih posjeda, fasada, nogostupa, prometnica, trgova i parkova)

II. TURISTIČKA PONUDA DESTINACIJE

1. *smještajni kapaciteti u destinaciji - nabrojati vrste (hoteli, moteli, kampovi, privatni smještaj, hosteli)*
2. *vrste ugostiteljskih objekata u destinaciji - nabrojati vrste*
 - restorani (gostionice, zdravljaci, zalogajnice, pečenjarnice, slastičarnice, bistro, pizzerije)
 - barovi (kavane, noćni i disko-barovi, konobe, pivnice)
3. *ugostiteljska ponuda u destinaciji (vrhunska kuhinja à la carte, tradicionalna kuhinja, vegetarijanska i dijetalna kuhinja)*
4. *projekti i manifestacije u destinaciji s obzirom na vrijeme održavanja i doprinos obogaćivanju turističke ponude*
 - održavaju se u glavnoj turističkoj sezoni
 - održavaju se izvan glavne turističke sezone
 - privlače veliki broj posjetitelja
 - međunarodnog su karaktera (sudjeluju strani izvođači)
5. *vrste manifestacija u destinaciji - nabrojati (kulturne, zabavne, turističke, tradicijske i etno, športsko-rekreacijske, avanturističke)*
6. *nove tehnologije u destinaciji - nabrojati (dizala za osobe s posebnim potrebama, prilagođenost nogostupa osobama s posebnim potrebama, pristup internetu)*

III. UTJECAJ LOKALITETA NA GOSPODARSKI RAZVOJ DESTINACIJE

1. *upravljanje lokalitetom*
 - partnerski odnos (napisati između koga)
 - javno-privatno partnerstvo (napisati između koga)
2. *je li obnova lokaliteta sastavni dio lokalne strategije razvoja turizma u destinaciji*
3. *suradnja u promociji lokaliteta:*
 - s turističkim agencijama
 - s turističkim zajednicama
 - s raznim udrugama i udruženjima

IV. USPJEŠNOST LOKALITETA

A. Posjetitelji

- 1. vrsta posjetitelja (omjer)**
 - a) domaći
 - b) strani
- 2. način posjete (omjer)**
 - a) grupno
 - b) individualno
- 3. broj posjetitelja (navesti točan broj)**
 - a) mjesečno
 - b) godišnje

B. Doprinos lokaliteta

- 1. egzistenciji lokalnog stanovništva**
 - direktno - zapošljavanjem u turizmu
 - indirektno - prodajom proizvoda i/ili usluga (noćenja, eno-gastro ponude, suvenira)
- 2. promidžbi novih proizvoda i marketinških inicijativa (novi aranžmani, nove manifestacije, atrakcije)**
- 3. vidljivom učinku na lokalno gospodarstvo**
 - kroz prihod od posjete (prodaja ulaznica, suvenira i sl.)
 - kroz razvoj novih grana privredivanja
- 4. poboljšanju kvalitete življenja u destinaciji na svim razinama (boljih smještajnih kapaciteta, restorana, suvenirnica, trgovina, uređenih ulica, očuvanje prirode i okoliša i sl.)**
- 5. boljoj promidžbi općenito i promidžbi lokalnog nasljeđa (etnološkog, povijesnog i kulturnog nasljeđa)**
- 6. osmišljavanju novih aktivnosti kako bi se stvorio bolji ugođaj mjesta i klima dobrodošlice u destinaciji**
 - informiranost
 - uljudnost
 - poslovnost
 - organiziranost

V. KOMUNIKACIJA S POSJETITELJIMA

A. Promidžba destinacije u kojoj se lokalitet nalazi

- 1. kulturne baštine (arheološke, povijesne, arhitektonske, znanstvene, literarne)**
- 2. nematerijalnih dobara (vještine, vjerovanja, običaji)**
- 3. prirodne baštine i biološke raznolikosti (vodeni i priobalni biljni i životinjski svijet, zaštićene vrste, zaštićeni krajolik)**

B. Promidžba lokaliteta

1. plasmanom znanja o destinaciji putem:

(info-punkta, TIC-eva, internetskih stranica, tiskanih materijala-letaka, brošura, karata, CD-ova, oglašavanja u tisku, na TV, na radiju)

C. Komunikacija s posjetiteljima putem popratnih sadržaja

1. suvenirskim programom

(nabrojati suvenire, istaknuti kvalitetu i način njihovog plasmana)

Kandidature se podnose Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice najkasnije do 20. prosinca 2010. godine u pisanom obliku i na obrascu objavljenom u natječaju.

Rokovi:

- u siječnju 2011. godine Povjerenstvo će običi izabranih 10 najboljih destinacija/fizičkih lokaliteta
- u veljači 2011. Povjerenstvo će proglasiti pet (5) finalista
- u ožujku 2011. pet izabranih predstavit će se javnosti
- u travnju 2011. izabrat će se nacionalni pobjednik i četiri (4) drugo plasirane destinacije izvrsnosti 2010./2011. te objavit će rezultati Europskoj komisiji.

Nacionalnom pobjedniku uručit će se u Republici Hrvatskoj priznanje na završnoj svečanosti Dana hrvatskog turizma.

2.3. ČOVJEK - KLJUČ USPJEHA U TURIZMU

ČOVJEK - KLJUČ USPJEHA U TURIZMU je nacionalni program usmjeren napodizanje razine gostoljubivosti i stvaranja klime dobrodošlice u destinaciji. Svrha ovog programa je obuhvatiti sve djelatnosti koje sudjeluju u stvaranju "slike" gostiju o Republici Hrvatskoj kao gostoljubivoj i privlačnoj turističkoj destinaciji i one koje svojim radom mogu utjecati na podizanje kvalitete usluge u turizmu, kao najvažnijem hrvatskom izvoznom proizvodu. Nositelj aktivnosti je Glavni ured Hrvatske turističke zajednice.

2.3.1. Ciljevi programa

Ciljevi programa su:

- razvijanje gostoljubivih i prijateljskih odnosa prema turistima,
- podizanje kvalitete usluge,
- podizanje stupnja zadovoljstva gostiju,
- utjecaj na povrat gostiju i promidžbu usmenom predajom,
- širenje pozitivnog imidža hrvatskog turizma.

2.3.2. Promidžbene aktivnosti

U 2011. godini predviđena je promidžbena televizijska kampanja, emitiranjem TV spota, a bit će usmjerena na domaće stanovništvo i sudionike iz različitih segmenata javnog i privatnog sektora s jasnom porukom: stručnost, susretljivost i gostoljubivost.

2.3.3. Izbor djelatnika godine

Hrvatska turistička zajednica raspisat će javni poziv strukovnim udrugama, turističkim zajednicama, regionalnoj upravi i samoupravi, ministarstvima, državnim i drugim institucijama, kao i gospodarskim tvrtkama za kandidiranje djelatnika za izbor DJELATNIKA GODINE. Svaki subjekt može **kandidirati samo jednog kandidata** za svaku kategoriju.

Temeljem javnog poziva u akciji ČOVJEK - KLJUČ USPJEHA U TURIZMU, Hrvatska turistička zajednica će dodijeliti priznanje DJELATNIK GODINE za sljedeće kategorije:

1. organizator putovanja
2. agencijski djelatnik
3. djelatnik prodaje i marketinga u turizmu
4. turistički animator
5. turistički vodič
6. recepcijski djelatnik
7. konobar
8. kuhar
9. djelatnik hotelskog domaćinstva
10. privatni iznajmljivač
11. domaćin turističkog seoskog gospodarstva
12. carinik
13. policajac
14. inspektor
15. djelatnik u pomorskom prijevozu
16. djelatnik u zračnom prijevozu
17. vozač
18. taksist
19. prodavač
20. hortikulturni djelatnik
21. čistač
22. spasilac na plažama i bazenima
23. djelatnik u ostalim uslužnim djelatnostima
24. djelatnik u sustavu turističkih zajednica.

Kriteriji za dodjelu priznanja u gore navedenim kategorijama su:

- profesionalno obavljanje posla (stručnost, poduzetnost, inovativnost),
- odnos prema turistima i gostima (ljubaznost, urednost, komunikativnost kompetentnost),
- ostvareni rezultati u poslu i prihvaćenost u radnoj sredini.

Kandidatura se podnosi Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice najkasnije do 31. kolovoza 2011. godine u pisanoj formi.

Statuete i priznanja Djelatnik godine dobitnicima će se uručiti na završnoj svečanosti prigodom godišnjeg susreta hrvatskih turističkih djelatnika na Danima hrvatskog turizma.

2.4. OZNAKA KVALITETE U KULTURNOM TURIZMU

U suradnji s Ministarstvom turizma i Ministarstvom kulture te sustavom turističkih zajednica, Glavni ured Hrvatske turističke zajednice provodit će nacionalni program oznake kvalitete u kulturnom turizmu **Doživi Hrvatsku – Experience Croatia** sa svrhom ocjenjivanja i unapređenja kulturno-turističke ponude.

Pravilnik akcije DOŽIVI HRVATSKU – EXPERIENCE CROATIA dodjele oznake kvalitete u kulturnom turizmu

Članak 1.

Akciju dodjele oznake kvalitete u kulturnom turizmu DOŽIVI HRVATSKU – EXPERIENCE CROATIA provodi Hrvatska turistička zajednica u suradnji s

Ministarstvom turizma, Ministarstvom kulture te sustavom turističkih zajednica, a sa svrhom podizanja svijesti o dugoročnom održivom razvoju koji se temelji na kvaliteti.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom određuje se način provođenja akcije te kriteriji ocjenjivanja.

Članak 3.

Akcijom se ocjenjuje razina kvalitete kulturno-turističke ponude i opremljenosti.

Članak 4.

Oznaka kvalitete DOŽIVI HRVATSKU – EXPERIENCE CROATIA dodjeljuje se u sljedećim kategorijama:

- destinacija kulture
- kulturna ustanova
- kulturno događanje
- kulturni itinerer.

Od istih se izdvaja dobitnik Nagrade za posebno djelovanje i promicanje kulturnog turizma.

Članak 5.

Turističke zajednice županija, odnosno koordinacije sukladnih turističkih klastera (u slučaju klastera Slavonija, Središnja Hrvatska i Lika-Karlovac), imenovat će **Povjerenstvo za selekciju** koje će, po objavljenom natječaju, od 1. travnja do 1. svibnja 2011. godine provesti ocjenjivanje na razini klastera prema ovom Pravilniku i kriterijima te nominirati jednog kandidata po kategoriji. Kandidature će se **dostaviti Hrvatskoj turističkoj zajednici do 15. svibnja 2011. godine** na objavljenom obrascu. Povjerenstvo za selekciju sastoji se od tri člana, od toga obavezno jedan iz turističkog, a jedan iz kulturnog sektora. **Kandidature koje ne sadržavaju zapisnik Povjerenstva za selekciju, detaljno ispunjen obrazac za svakog kandidata, ili ne stignu u zadanom roku u Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, neće se uzeti u obzir.**

Članak 6.

Kandidate za oznaku kvalitete DOŽIVI HRVATSKU – EXPERIENCE CROATIA ocjenjuje **Povjerenstvo od tri člana - predstavnika Ministarstva turizma, Ministarstva kulture i Hrvatske turističke zajednice - koje delegiraju navedene institucije.**

Povjerenstvo obilazi kandidate i provodi ocjenjivanje prema ovom Pravilniku i kriterijima s pripadajućim bodovima u razdoblju od 1. lipnja do 1. rujna te obavlja konačni izbor i o tome sastavlja detaljan zapisnik.

Članak 7.

Konačnu potvrdu dobitnika Oznake kvalitete daje Savjet za kulturni turizam Hrvatske turističke zajednice prema dokumentaciji te zapisnicima Povjerenstva, a najkasnije do 20. rujna tekuće godine. Odluka Savjeta je konačna.

Članak 8.

Po kategorijama iz članka 4. ovog Pravilnika proglasit će se dobitnici Oznake kvalitete u kulturnom turizmu, i to jedan po kategoriji te će isti primiti diplomu s pravom korištenja oznake i loga u vlastitim promotivnim aktivnostima i materijalima. Dobitnik Nagrade za posebno djelovanje i promicanje kulturnog turizma primit će diplomu DOŽIVI HRVATSKU – EXPERIENCE CROATIA za tekuću godinu.

Članak 9.

Dobitnici i kandidati Oznake kvalitete uvrstit će se na internetsku stranicu Hrvatske turističke zajednice u sklopu info-aplikacije DOŽIVI HRVATSKU – EXPERIENCE CROATIA. Sama kandidatura označava kvalitetu te se u aplikaciju unose "Doživi Hrvatsku -Kandidati", a dobitnici su posebno istaknuti kao "Doživi Hrvatsku – Zvijezde". Web aplikacija sastoji se od interaktivne karte koja služi krajnjim korisnicima - potencijalnim i postojećim turistima – u donošenju odluke i planiranju boravka jer daje jasno definirane preporuke i informacije "što-gdje-kako doživjeti".

Članak 10.

Statueta i diplome dodijelit će se na završnoj svečanosti Dana hrvatskog turizma.

Članak 11.

Ocjenjivanje kandidatura obavlja se strogo prema sljedećim kriterijima:

KRITERIJI

A. RAZVOJ KULTURNO-TURISTIČKOG PROIZVODA

0 - 10 bodova

1. kulturno-turistička razvojna strategija (uklopljenost u lokalne, regionalne ili nacionalne strateške dokumente)
2. suradnja s TZ i lokalnom samoupravom (u stvaranju, razvoju i organizaciji)
3. suradnja s turističkim distributivnim sustavom (TA, TO - u stvaranju, razvoju i organizaciji)
4. marketinška obrada proizvoda (kanali komunikacije s posjetiteljima, organizirani posjeti, web stranice, promidžbeni materijali)
5. održivi razvoj u upravljanju proizvodom (od posebne važnosti i utjecaja na lokalnu zajednicu i očuvanje naslijeđa i okoliša)

B. KULTURNA OSNOVA

0 - 20 bodova

1. kulturno-umjetnički značaj
2. kulturni program (originalnost, sadržajnost, inovativnost projekata)
3. bogatstvo kulturne baštine i skrb o istoj
4. obnova i skrb u održavanju tradicije
5. održavanje kulture života i rada

C. TURISTIČKI POPRATNI SADRŽAJ

0 - 15 bodova

1. smještajni kapaciteti (hoteli, hosteli, pansion)
2. ugostiteljska ponuda (restorani, kafići, seoska gospodarstva)
3. uredenost (prometnice, zgrade, hortikulturno uređenje zelenih javnih i privatnih površina)
4. pristupačnost (povezanost, signalizacija)
5. suvenirni (kvaliteta, autohtonost, originalnost)
6. prilagođenost i nove tehnologije (multimedijski vodiči, prilagođenost osobama posebnim potrebama, interaktivne karte)

D. SOCIJALNO-KULTURNI ČIMBENICI

0 - 10 bodova

1. sudjelovanje lokalnog stanovništva u radu i stvaranju
2. korisnost za lokalnu zajednicu i edukacija
3. posjetitelji iz drugih regija ili inozemstva
4. turisti iz drugih regija ili inozemstva

E. EKONOMSKI UTJECAJ

0 - 5 bodova

1. broj posjetitelja
2. utjecaj na lokalnu ekonomiju

2.5. DOMUS BONUS - OZNAKA KVALITETE PRIVATNOG SMJEŠTAJA

Hrvatska turistička zajednica će zajedno sa sustavom turističkih zajednica raditi na implementiranju programa Domus Bonus, s ciljem podizanja standarda kvalitete apartmana i soba privatnih iznajmljivača na području cijele Republike Hrvatske .

2.6. POTPORE TURISTIČKIM PROJEKTIMA

S ciljem unapređenja ukupne turističke ponude, Glavni ured Hrvatske turističke zajednice provest će iduće aktivnosti.

2.6.1. Potpore manifestacijama (turističke, zabavne, športske, tradicijske i etno)

Hrvatska turistička zajednica će financijski podržati održavanje zabavnih, športskih i ostalih manifestacija koje imaju za cilj unapređenje proizvoda te stvaranje prepoznatljivog imidža hrvatskog turizma i zemlje u cjelini.

Manifestacije kojima će se dati potpora odabrat će se sukladno razrađenim kriterijima. **Kandidature za potpore podnose županijske turističke zajednice Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice u pisanom obliku na obrascu od 3. siječnja do najkasnije 25. veljače 2011. godine.** Odluku o izboru projekata i visini potpora donijet će Turističko vijeće Hrvatske turističke zajednice na prijedlog Savjeta za projekte i manifestacije, najkasnije do 31. ožujka 2011. godine.

2.6.2. Potpore za poticanje razvoja kulturno-turističkih inicijativa (projekti, proizvodi, događanja, manifestacije)

Hrvatska turistička zajednica podržat će razvoj kulturno-turističkih inicijativa koje za cilj imaju podizanje standarda interpretacije, opremljenosti i kvalitete kulturno-turističkih proizvoda. Potpora dugoročno doprinosi stvaranju kritične mase novih kulturno-turističkih proizvoda koji su suvremeno interpretirani i prezentirani kako bi obogatili zadovoljstvo postojećih posjetitelja i doprinijeli stvaranju kvalitetnijeg imidža destinacije, povećali potrošnju posjetitelja i produžili sezonu.

Kulturno-turističke inicijative kojima će se dati potpora odabrat će se sukladno raspisanom internom natječaju i razrađenim kriterijima. **Kandidature za potpore podnose županijske turističke zajednice Glavnom uredu Hrvatske turističke zajednice u pisanom obliku na obrascu od 3. siječnja do najkasnije 22. veljače 2011. godine.** Odluku o izboru inicijativa i visini potpora donijet će Turističko vijeće Hrvatske turističke zajednice na prijedlog Savjeta za kulturni turizam, najkasnije do 31. ožujka 2011. godine.

Hrvatska turistička zajednica podržat će aktivnosti vezane za razvoj kulturnog turizma, te očuvanje etnološkog, povijesnog ili kulturnog naslijeđa.

2.6.3. Nacionalni Dan kulturnog turizma

U cilju stvaranja pozitivnog okružja na nacionalnoj i regionalnoj razini koje će poticati inicijative razvoja kulturno-turističkih proizvoda, u mjesecu lipnju organizirat će se treći nacionalni Dan kulturnog turizma.

Ured za kulturni turizam Hrvatske turističke zajednice raspisat će interni pozivni natječaj, koji sadrži specifikaciju aktivnosti svih nositelja organizacije, najkasnije do 31. ožujka 2011. godine županijskim turističkim zajednicama za domaćinstvo (županija/grad), organizaciju i sufinanciranje projekta te formirati komisiju koja odabire županiju/grad domaćina.

U županiji/gradu domaćinu organiziraju se sljedeće aktivnosti:

1. tiskovna konferencija
2. stručni skup na temu kulturnog turizma
3. dodatne aktivnosti koje prate događanje (besplatni ulazi u muzeje, kazališne predstave, stručna vođenja, radionice, prezentacije, sajmovi starih zanata, obrta i običaja i dr.), a nositelji projekta su: Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, uredi turističkih zajednica županija i uredi turističkih zajednica općina, gradova i mjesta uz suradnju ostalih interesnih turističkih subjekta (hoteli, turističke agencije i dr.), kulturnih subjekta (muzeji, galerije, kazališta i dr.), lokalne uprave i samouprave, državnih institucija (škole i dr.), gospodarskih subjekta, neprofitnih udruga i sl.

2.6.4. Sufinanciranje programa u turistički manje razvijenim i nerazvijenim područjima

S ciljem poboljšanja i proširivanja ukupne ponude destinacija, Hrvatska turistička zajednica će u 2011. godini, sukladno Programu rada, iz dijela sredstava boravišne pristojbe uplaćenih na posebni račun Hrvatske turističke zajednice, sufinancirati projekte i programe za razvoj i poboljšanje turističke ponude i turističke infrastrukture u turistički manje i nerazvijenim područjima Republike Hrvatske.

2.7. POTPORE ZA RAD TURISTIČKIH ZAJEDNICA NA TURISTIČKI NERAZVIJENIM PODRUČJIMA

Hrvatska turistička zajednica će u 2011. godini, sukladno Programu rada i Pravilniku, iz sredstava turističke članarine uplaćenih na posebni račun Hrvatske turističke zajednice, turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima, sufinancirati programe koji su u funkciji obavljanja njihovih zakonskih zadaća, poboljšanja turističke ponude i uvjeta boravka turista na destinaciji.

VI. MARKETING PROJEKTA "VOLIM HRVATSKU"

S ciljem promocije projekta i aktivnosti "Volim Hrvatsku", Glavni ured Hrvatske turističke zajednice će:

- **tiskati plakat B1 (68x98)**
- **tiskati naljepnice**
- **emitirati TV spot**
- **emitirati TV reportaže**
- **emitirati pjesmu "Lijepa naša Hrvatska".**

TV spot i CD s pjesmom prosljedit će se turističkim zajednicama županija i Turističkoj zajednici Grada Zagreba na daljnje korištenje, odnosno emitiranje na lokalnim medijima. Glavni ured Hrvatske turističke zajednice organizirat će emitiranje spota na Hrvatskoj televiziji i ostalim TV postajama, a pjesme "Lijepa naša Hrvatska" na radijskim postajama.

VII. DANI HRVATSKOG TURIZMA

Hrvatska turistička zajednica sudjelovat će u organizaciji DANA HRVATSKOG TURIZMA koje organizira Ministarstvo turizma u suradnji s Hrvatskom radiotelevizijom i Hrvatskom gospodarskom komorom. Hrvatska turistička zajednica će na DANIMA HRVATSKOG TURIZMA dodijeliti priznanja i statuete najboljima u akcijama: PLAVI CVIJET, ZELENI CVIJET, DJELATNIK GODINE, EUROPSKA DESTINACIJA IZVRSNOSTI i DOŽIVI HRVATSKU - EXPERIENCE CROATIA.

Projekt VOLIM HRVATSKU dio je trajnih aktivnosti Glavnog ureda Hrvatske turističke zajednice i sustava turističkih zajednica koje se provode s ciljem uključivanja što većeg broja subjekata javnog i privatnog sektora u očuvanje, unapređenje i zaštitu okoliša i turističkog prostora te poboljšanje raznovrsnosti kvalitete ukupne turističke ponude. Osmišljenim i koordiniranim aktivnostima na realizaciji projekta "VOLIM HRVATSKU", kontinuirano se doprinosi pozicioniranju Hrvatske kao zemlje koja je sigurna, privlačna i ugodna za boravak njezinim stanovnicima i turistima.

Glavni ured Hrvatske turističke zajednice

Ekološki priručnik

Svatko od nas skupi godišnje od 200 do 300 kg otpada. Pri tolikoj količini ne možemo više reći: "Za to će se pobrinuti smetlari." Svi se moramo pobrinuti i nastojati da se hrpa smeća smanji. Svoju pozornost pritom moramo usmjeriti i na ekološki pristup zbrinjavanju otpada u čemu posebnu važnost ima odvojeno skupljanje otpada.

Znate li...

- Da je izlivanje otpadnog ulja u kanalizaciju isto kao izlivanje izravno u rijeku, jezero ili more, a samo pola litre otpadnog ulja može napraviti otrovnu mrlju na gotovo pola hektara vodene površine?
- Da jedna litra razlivenog rabljenog motornog ulja onečisti čak 1000000 litara vode za piće, a jedna litra benzina oko 750000 litara. To se događa i onda kad ih izlijemo u WC?
- Da se stiropor biološki apsolutno nikada ne raspada - on nikada ne nestaje, zato ga nikada ne ostavljajte u prirodi?
- Da je stiropor poguban za život u moru, jezerima i rijekama jer pluta površinom, drobi se u mrvice koje sličje hrani i životinje, jedući ih, ugibaju?
- Da odbačena staklena boca može onečišćivati okoliš i više od 1000 godina?
- Da će odbačena aluminijska konzerva, limenka piva ili soka u idućih 500 godina onečišćivati okoliš?
- Da su plastične vrećice za kupnju često prikladnije od papirnatih, ali da se ne razlažu u prirodi, a boja koja se rabi za natpise na njima sadržava kadmij - toksični teški metal. Zato, ako ih već koristimo, koristimo one bez natpisa i koristimo ih višekratno?
- Da baterije koje koristimo u domaćinstvu: u satovima, daljinskim upravljačima, igračkama... sadržavaju teške metale - živu i kadmij, od kojih ljudi, ako su im dulje izloženi, teško fizički i psihički obolijevaju. Zbog toga ih uvijek odlažite u posebne spremnike ili predajte tvrtki koja zbrinjava otpad?
- Da je šteta baciti stari papir i novine u smeće. Ako ih odložimo u odgovarajuće spremnike za stari papir, iz njih se opet mogu napraviti knjige, novine, bilježnice i vrećice za kupnju. Za proizvodnju papira, za izradu samo 700 vrećica za kupnju potrebno je jedno drvo staro između 15 i 20 godina?
- Da svaka tona recikliranog uredskog papira znači uštedu 1436 litara nafte?
- Da odvojeno skupljanje otpada (staklo, stari papir, biološki otpad, poseban i opasan otpad) pomaže okolišu jer se 2/3 našeg otpada, ako je odvojeno prikupljen, može ponovno upotrijebiti?

U kupnji ...

- Ponesite torbu, ne koristite PVC vrećice.
- Po mogućnosti kupujte veće količine, a ne pojedinačno pakirane proizvode.
- Nepotrebnu ambalažu ostavite u trgovini.
- Kupujte proizvode čija se ambalaža može ponovno preraditi.
- Izbjegavajte proizvode u spreju koji su štetni za okoliš.
- Kupujte svježe voće, povrće, nereske i meso koji ne zahtijevaju vakuumsku ambalažu pri pakiranju i konzerviranju.

Kućni poslovi ...

- Za čišćenje koristite neotrovna sredstva, umjesto opasnih kemikalija.
- Za pranje rublja i posuđa koristite deterdžente bez fosfata.
- Perilicu za pranje rublja i posuđa uključite u vrijeme jeftine tarife električne energije.
- Dok ručno perete posuđe, ne ostavljajte vodu teći cijelo vrijeme.
- Ne upotrebljavajte proizvode za jednokratnu upotrebu, kao što su npr. upaljači, kemijske olovke...
- Upotrebljavajte boje na bazi vode.
- Iskoristite ostatke hrane, kore voća i povrća, talog kave, otpatke iz vrta i travnjaka za proizvodnju komposta za vaše cvijeće i bilje.

U kupaonici - štedite vodu

- Umjesto kupanja, tuširajte se.
- Dok se brižete ili perete, nemojte pustiti da voda teče.
- Cure li slavine i ventili, odmah ih popravite.

Vrednujte i izdvajajte otpad

- Otpadni papir, staklo, baterije, limenke... kontrolirano odlažite u posebne, za to naznačene, spremnike.
- Razgovarajte s djecom i prijateljima o problemu otpada i očuvanju okoliša.
- Uključite se u rad turističkih zajednica, škola i nevladinih udruga za zaštitu prirode i okoliša.
- Sve što se može popraviti, popravite i iskoristite.
- Ne bacajte glomazni otpad bilo kada i bilo gdje, već ga odlažite u dogovoreno vrijeme i na mjesto organiziranog odvoza.
- Ako vidite otpad odložen na nepredviđeno mjesto, obavite svoju građansku dužnost i prijavite to inspekcijским službama.

U prirodi smo gosti - čuvajmo okoliš

- Ne ostavljajte otpad u prirodi - na plaži, u parku, u šumi... a ako na njega nađete, pokupite ga i bacite u prvi spremnik.
- Nikada ne odbacujte i ne ostavljajte iza sebe otpatke, već ih ponesite sa sobom, ako za njihovo odlaganje ne postoji označeno mjesto.
- Ponašajte se prema prirodi kao njezini zaštitnici i čuvari - prema vodi, zemlji, zraku, biljkama i životinjama kao da su naša braća i sestre.
- Neka vaši "tragovi" boravka u prirodi ostanu, po mogućnosti, nezamjetljivi i što manje vidljivi.
- Prilikom svakog posjeta prirodi prisjetite se misli da "Priroda nije dar što smo ga dobili od očeva, nego nasljeđe koje ćemo ostaviti potomstvu" (Russel).
- Činite okolišu ono što činimo sebi, prijateljima i dragim vam osobama.
- Budimo prijatelji prirode i svakodnevnih čuvari okoliša.
- Kad izvodite svog ljubimca, počistite za njim.

U vrtu ...

- Koristite prirodne mogućnosti i sredstva za njegu i zaštitu bilja.
- Da spriječite rast korova, ne upotrebljavajte herbicide, već ga čupajte i upotrebljavajte zaštitni pokrov od vlažne slame, gnojiva, lišća i slično.
- Pustite da se pokošena trava razgradi i time vrt opskrbi hranjivim tvarima umjesto drugoga gnojiva.
- Na cijev za zalijevanje stavite raspršivač, jer na taj način štedite vodu.

Automobil ...

- Kad perete automobil, nastojite štedjeti vodu.
- Curi li motorno ulje ili ulje iz prijenosnog sustava automobila, odmah popravite kvar.
- Redovno provjeravajte pritisak u gumama svojeg automobila jer gume s niskim pritiskom uzrokuju veću potrošnju goriva.
- Ne parkirajte ispred spremnika za otpad, jer time sprječavate odlaganje smeća.
- Hodajte, vozite bicikl i koristite se javnim prijevozom kad god možete.

DESET ZAPOVIJEDI PRIJATELJA PRIRODE

1. Najprije očisti pred svojim pragom.
2. Ono što si očistio danas čuvaj i sutra.
3. Štiti prirodu, ne uništavaj je.
4. Ne onečišćuj zrak jer čisti zrak je dug život.
5. U svoje srce i srce bližnjih usadi ljubav prema prirodi.
6. Ne kradi od budućnosti.
7. Nastoj da ono što imaš traje što duže.
8. Misli danas za bolje sutra.
9. Kontrolirano odlaži otpad i ne stvaraj divlja odlagališta.
10. Sjeti se da nisi vlasnik Zemlje, nego njezin zaštitnik i čuvar.

LIJEPA NAŠA HRVATSKA

Autor: ĐELO JUSIĆ

**LIJEPA NAŠA HRVATSKA, HRVATSKA, HRVATSKA
I OBALA JADRANSKA, JADRANSKA
LIJEPA GORJA ZAGORSKA, POLJA SLAVONSKA
I JEZERA PLITVIČKA, PLITVIČKA**

**LIJEPA NAŠA HRVATSKA, CVJETNA HRVATSKA
I OBALA JADRANSKA, JADRANSKA
I ČISTO PLAVO MORE
S VIŠE CVIJEĆA MANJE SMEĆA**

**NEK' ZVONI PJESMA S JADRANA
OD DRAVE, SAVE, DUNAVA
NEK' PAZE SVI I STAR I MLAD
DA CVJETNA BUDE HRVATSKA**

**NEK' ZVONI PJESMA S JADRANA
OD DRAVE, SAVE, DUNAVA
NEK' PAZE SVI, NEK' PAZE SVI
JER HRVATSKA SMO I JA I TI**

**LIJEPA NAŠA HRVATSKA, HRVATSKA, HRVATSKA
I OBALA JADRANSKA, JADRANSKA
I ČISTO PLAVO MORE
S VIŠE CVIJEĆA MANJE SMEĆA
S VIŠE CVIJEĆA MANJE SMEĆA**

